

Apvārsnis Eiropa 2021-2027

Publicēts: 10.05.2021.

Zinātnes izcilība

[Skatīt vairāk](#)

Globālas problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja

[Skatīt vairāk](#)

Inovatīvā Eiropa

[Skatīt vairāk](#)

Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana

[Skatīt vairāk](#)

Noderīgas
saites

[Skatīt vairāk](#)

Apvārsnis Eiropa ir Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas (PGI) programma 2021.-2027. gada periodam, kas turpinās līdzšinējo programmu Apvārsnis 2020.

Programmas *Apvārsnis Eiropa* kopējais finansējums 95,5 miljardi eiro, padarot to par visu laiku vērienīgāko un ambiciozāko pētniecības un inovāciju programmu, ko īstenojusi ES. Tā ietver 5,4 miljardus no [Eiropas atveseļošanās plāna](#) *NextGenerationEU*, kura mērķis ir veicināt Eiropas atveseļošanu un padarīt Eiropu noturīgāku pret nākotnes izaicinājumiem. Programmu *Apvārsnis Eiropa* papildinās pētniecības un apmācību programma *Euratom*.

Apvārsnis Eiropas pamatā izvirzīts 3 pīlāru modelis, kura ietvaros atbalstīs atvērto zinātnei, globālo izaicinājumu risināšanu un rūpniecības konkurētspēju un atvērto inovāciju, papildus atbalstot arī Eiropas pētniecības telpas stiprināšanu.

[PDF](#) [Vispārēji par Horizon Europe](#) [↓](#)

[PDF](#) [Budžets](#) [↓](#)

[PDF](#) [Faktu lapa par Lielbritānijas dalību programmā Apvārsnis Eiropa \(EN\)](#) [↓](#)

[PDF](#) [Faktu lapa par Šveices dalību programmā Apvārsnis Eiropa \(EN\)](#) [↓](#)

I PILĀRS.

Veicina zinātnisko izcilību, jaunu zināšanu, prasmju, tehnoloģiju un risinājumu radīšanu un izplatīšanu, kā arī piekļuvi pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūrām un veicināt pētnieku apmācības un mobilitāti, tādējādi palielinot Eiropas pētniecības telpas pievilcību. Pirmā pīlāra uzdevums ir ES zinātniskās bāzes izcilības nostiprināšana un paplašināšana. Pīlārs sastāv no trim programmām: Eiropas Pētniecības padome, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās aktivitātes un Pētniecības infrastruktūras.

[PDF](#) [1. pīlārs](#) [↓](#)

1. pīlārs

ZINĀTNES IZCILĪBA:

Savienības zinātniskās bāzes izcilības nostiprināšana un paplašināšana

Eiropas Pētniecības padome

- Progresīvi pētījumi, ko veic labākie zinātnieki un viņu komandas

Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības

- Jaunu zināšanu un prasmju sniegšana zinātniekiem, izmantojot mobilitāti un apmācību

Pētniecības infrastruktūras

- Integrētas un savstarpēji savienotas pasaules klases pētniecības infrastruktūras

II PILĀRS.

Pīlārā “Globālo izaicinājumu risināšana un rūpniecības konkurētspēja” pētniecību un inovācija atbalstīs 2 paralēlās pieejas: uzdevumu jomu orientēti projekti un tematisko kopu partnerību projekti.

Pīlārā noteiktas ES uzdevumu jomas ar vērienīgiem mērķiem, lai risinātu dažas no ES lielākajām problēmām. Tas ietver ar [Mienotā pētniecības centra](#) (*Joint Research Centre*) darbības, kas nodrošina ES un valstu politikas veidotājus ar neatkarīgiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisku atbalstu.

Katra uzdevumu joma (*mission area*) darbosies kā darbību portfelis, piemēram, pētniecības projekti, politikas pasākumi vai pat likumdošanas iniciatīvas, lai sasniegtu izmērāmu mērķi, kuru nevarēja sasniegt ar atsevišķām darbībām. [ES uzdevumu jomas](#) veicinās Eiropas Zaļā kursa, Eiropas vēža plāna, kā arī Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

 [Uzdevumu jomu darba programma](#)

Pašlaik ir izvirzītas 5 uzdevumu jomas, kuras katras ietvaros tiks identificētas konkrētas tēmas:

Programmas *Apvārsnis Eiropa* un it īpaši tās otrā pīlāra galvenais mērķis ir radīt zināšanas, stiprināt pētniecības un inovācijas ietekmi uz attīstību izstrādājot, atbalstot un īstenojot ES politiku, un atbalstot novatorisku risinājumu pieejamību un ieviešanu Eiropas rūpniecībā, īpaši MVU, un sabiedrībā, lai risinātu globālas problēmas, tostarp klimata pārmaiņas un ilgtspējīgas attīstības

mērķus. 2. pīlārs atbalsta pētījumu, kas saistīti ar sabiedrības izaicinājumiem un ar tematisko kopu palīdzību stiprina tehnoloģisko un rūpniecisko kapacitāti.

Kopas sadaļā "Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja"

Kopas	Intervences jomas
Veselība	
Veselība visas dzīves laikā Neinfekcijas un retās slimības Veselības un aprūpes rīki, tehnoloģijas un digitāli risinājumi, tostarp personalizētā medicīna	
Vides un sociālie faktori veselībā Infekcijas slimības, tostarp ar nabadzību saistītas un novārtā atstātas slimības Veselības aprūpes sistēmas	
Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība	
Demokrātija un pārvaldība Sociālās un ekonomiskās izmaiņas	
Kultūra, kultūras mantojums un radošums	
Civīlā drošība sabiedrībai	
Pret katastrofām noturīga sabiedrība Aizsardzība un drošība	
Kiberdrošība	

Kopas	Intervences jomas
Digitālā joma, rūpniecība un kosmoss	
<p>Ražošanas tehnoloģijas</p> <p>Progresīvi materiāli</p> <p>Nākamās paaudzes internets</p> <p>Aprite nozares</p> <p>Kosmoss, tostarp Zemes novērošana</p> <p>Jaunās pamattehnoloģijas</p>	
Digitālās pamattehnoloģijas, tostarp kvantu tehnoloģijas	
<p>Mākslīgais intelekts un robotika</p> <p>Progresīva datošana un lielle dati</p> <p>Mazoglekļa un "tīras" nozares</p> <p>Jaunās pamattehnoloģijas</p>	
Klimats, enerģētika un mobilitāte	
<p>Klimata zinātne un risinājumi</p> <p>Energosistēmas un energotīkli</p> <p>Kopienas un pilsētas</p> <p>Rūpniecības konkurētspēja transporta nozarē</p> <p>Viedā mobilitāte</p>	
Energoapgāde	
<p>Dzīvojamās ēkas un rūpniecības objekti enerģijas pārkārtošanas procesā</p> <p>Tīrs, drošs un pieejams transports un mobilitāte</p> <p>Enerģijas uzglabāšana</p>	

Kopas	Intervences jomas
Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide	
Vides novērošana Lauksaimniecība, mežsaimniecība un lauku teritorijas Aprites sistēmas Pārtikas sistēmas	
Bioloģiskā daudzveidība un dabas resursi Jūras, okeāni un iekšzemes ūdeņi Bioloģiskas inovāciju sistēmas ES bioekonomikā	

[Eiropas partnerības](#) apvieno Eiropas Komisiju un privātos un/vai publiskos partnerus, lai risinātu dažas no Eiropas aktuālākajām problēmām, izmantojot saskaņotas pētniecības un inovācijas iniciatīvas. Tas ir viens no galvenajiem programmas *Apvārsnis Eiropa* ieviešanas rīkiem, un ievērojami veicina ES politisko prioritāšu sasniegšanu. Apvienojot privātos un publiskos partnerus, Eiropas partnerības palīdz izvairīties no ieguldījumu dublēšanās un palīdz samazināt pētniecības un inovācijas ainavas sadrumstalotību ES.

Pašlaik ir izvirzīts priekšlikums 6 tematiskajām kopām, kur katrā tiek plānotas vairākas tematiskās partnerības:

Veselība (7 partnerības);

Digitālā joma, rūpniecība, kosmos (10 partnerības);

Klimats, enerģija un mobilitāte (9 partnerības);

Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide (8 partnerības);

Kultūra, radošums un iekļaujoša sabiedrība (tiks precizēts);

Civilā aizsardzība sabiedrībai (tiks precizēts).

Papildus ir izvirzīti 10 partnerību kandidāti - galvenokārt Eiropas Inovācijas un tehnoloģiju institūta (EIT) tematiskās platformas.

Eiropas Komisija ir veikusi plašu izpēti, lai noteiktu Eiropas prioritātes partnerībām. Partnerību stratēģiskās plānošanas procesa rezultātā tika izveidots 49 kandidātu portfelis Eiropas partnerībām, kuri tagad ir iekļauti nākamajā sagatavošanās posmā.

III PILĀRS.

Inovatīvas Eiropas pilāra mērķis ir ar Eiropas Inovāciju padomes starpniecību padarīt Eiropu par lideri tirgus radošo inovāciju jomā. Tas arī palīdz attīstīt vispārējo Eiropas inovāciju ainavu, attīstot [Eiropas inovācijas ekosistēmas](#) un izmantojot [Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu](#) (EIT), kas veicina zināšanu trijstūra - izglītības, pētniecības un inovācijas - integrāciju.

3. pilārs

INOVATĪVA EIROPA:

stimulē radikālus, tirgus radošus atklājumus un ekosistēmas, kas veicina inovāciju

Eiropas Inovācijas padome

- Atbalsta inovācijas ar radikālu tehnoloģiju un jauna tirgus veidošanas potenciālu

Eiropas inovācijas ekosistēmas

- Savieno reģionāla un valsts mēroga inovācijas dalībniekus

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT)

- Vieno galvenos (pētniecības, izglītības un uzņēmējdarbības) nozares dalībniekus kopīga mērķa sasniegšanai — inovācijas veicināšanai

Viens no galvenajiem programmas *Apvārsnis Eiropa* horizontālajiem principiem būs Atvērtās zinātnes princips ar mērķi veicināt sameklējamu (*findable*), pieejamu (*accessible*), atkalizmantojamu (*reusable*) un savstarpēji savietojamu (*interoperable*) (apvienoti-FAIR) datu plašu izmantošanu.

Gūtās atziņas programmas "Apvārsnis 2020" vidusposma novērtējumā

Galvenie jaunumi programmā "Apvārsnis Eiropa"

 [Prezentācija par ietvarprogrammu Apvārsnis Eiropa \(LV\)](#)

Galvenās izmaiņas salīdzinot Apvārsnis 2020 ar Apvārsnis Eiropa

Izmaiņas 1. pilārā: Zinātnes izcilība

Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (*Future and Emerging Technologies (FET)*) ir izņemtas no šā pilāra un sadalītas pa abiem pārējiem pilāriem. Dažas FET vadīnītiavas (*FET Flagship*) ir pārtapušas 2. pilāra misiju darbībās, bet pārējās - pārceltas uz 3. pilāru, galveno uzmanību pievēršot revolucionārām inovācijām iekļūšanai tirgū.

Izmaiņas 2. pilārā: Sabiedrības problēmu risināšana → Globālie izaicinājumi un rūpniecības konkurētspēja

Galvenā atšķirība šeit ir tā saukto misiju pievienošana, kas ir līdzīgas pamatprogrammas *Apvārsnis 2020* FET vadīnītiavu (*FET Flagship*) projektiem, bet ar noteiktiem izaicinājumiem, kuru mērķis ir drosmīgi ietekmēt sabiedrību un politikas veidošanu ievērojamā Eiropas daļā.

Apvārsnis 2020 2. pilārā bija 7 sadaļas - Sabiedrības izaicinājumi:

Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība

Pārtikas drošība, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūrniecība un kuģniecība, iekšējo ūdeņu pētniecība un bioekonomika

Droša, tīra un efektīva enerģija

Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports

Klimata politika, vide, resursu efektivitāte un izejvielas

Eiropa mainīgajā pasaulē – integrējoša, inovatīva un domājoša sabiedrība

Droša sabiedrība – Eiropas un tās pilsoņu brīvības un drošības aizsardzība

Apvārsnis Eiropa 2. pilārā Globālie izaicinājumi un rūpniecības konkurētspēja ir 6 sadaļas - tematiskās kopas:

Veselība

Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība

Civilā drošība sabiedrībai

Digitālā joma, rūpniecība un kosmos

Klimats, enerģētika un mobilitāte

Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide

Papildu jaunums *Apvārsnis Eiropa* ir piecas uzdevumu jomas (*Mission areas*). Eiropas pētniecības un inovācijas uzdevumu jomas mērķis ir rast risinājumus lielākajām problēmām, ar kurām saskaras mūsdienu pasaule.

Apvārsnis Eiropa uzdevumu jomām:

jābūt drosmīgam, iedvesmojošam un atbilstošam plašai sabiedrībai

jābūt skaidri formulētiem: mērķtiecīgiem, izmērāmiem un ievērot laika ierobežojumus

noteikt uz ietekmi orientētus, bet realistiskus mērķus

mobilizēt resursus

sasaistīt pasākumus dažādās pētniecības un inovācijas disciplīnās un veidos

veicināt sistēmiskas izmaiņas un pārveidot kopainas nevis novērst problēmas esošajās.

Izmaiņas 3. pilārā: Vadošā loma rūpniecībā → Inovatīva Eiropa

Galvenā uzmanība tiek pievērsta revolucionāru inovāciju stimulēšanai un tirgus veidojošu jauninājumu atbalstam.

Trīs galvenās komponentes:

Eiropas Inovācijas padome (EIC), kas atbalsta novatoriskus jauninājumus, izmantojot *Pathfinder* dotācijas (agrīnām tehnoloģijām) vai *Accelerator* finansējumu (pirmskomercializācijas darbiem).

Eiropas inovācijas ekosistēmas (EIE), kas koncentrējas uz inovatoru mijiedarbības tīklu izveidi.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT), kas apvienos galvenos pētniecības, izglītības un uzņēmējdarbības dalībniekus kopīga mērķa sasniegšanai.

Izmaiņas horizontālajā pilārā: vairākas ieplānotās darbības

Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana → Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana

Tās atbalsta šos trīs pilārus, lai paplašinātu līdzdalību un reformētu/uzlabotu pašreizējās sistēmas, un ietver:

lielāku trešo valstu līdzdalību, kurām ir labas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;

partnerības pieejas atjaunināšanā, konsolidējot tās trīs iespējamajos veidos: līdzprogrammētās, līdzfinansētās un institucionalizētās;

publikācijas un datus, kas sagatavoti programmas ietvaros, obligāti jābūt atvērtai piekļuvei.

<https://www.viaa.gov.lv/lv/apvarsnis-eiropa-2021-2027>